

Almin Kaplan

IZDAVAČ**buybook**

Radićeva 4, Sarajevo
Tel: + 387 33 550-495
Fax: + 387 33 550-496
redakcija@buybook.ba
www.buybook.ba

ZA IZDAVAČA

Damir Uzunović
Goran Samardžić

Almin Kaplan: Dubravske priče
Copyright© Almin Kaplan, 2020.
Copyright© Buybook, 2020.

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kojem obliku bez prethodnog dopuštenja izdavača.

UREDNICI

Drago Glamuzina
Kristina Ljevak

LEKTURA I KOREKTURA

Buybook

LAYOUT

Boriša Gavrilović

DIZAJN NASLOVNICE

Aleksandra Nina Knežević

ŠTAMPA

Grafostil, Kragujevac

Almin Kaplan

DUBRAVSKE PRIČE

Sarajevo, 2020.

Dom je tamo gdje je šporet.
Mark Strand

ČAMA

Motorka

za Miru Petrovića

Ćamil je nekoliko puta rasklopio pa sklopio kišobran prije nego ga je odložio u kantu za vratima. Onda je sa sebe počeo skidati odjeću i odlagati je na stolicu što je stajala u hodniku.

“Šta je to bilo?”, kroz odškrinuta vrata progovori Šemsa.

“Dofatio se Zulfo motorkom...”

“Upaljenom?”

“Jok, ugašenom... Upaljenom, jakakvom...”

“Kud, majka mu jedna?”

“Po nozi”, poluljutito odvrati Ćamil i sa sebe svuče pantale.

Kad je ušao u dnevni boravak, bio je samo u gaćama i potkošulji. Uplakana Šemsa, kad ga vidje, štregnu se:

“Jesi li se to nalio?”

“Danu mi kakve pantaljčine i košuljčinu!”, reče Ćamil i prođe prema sudoperu.

Šemsa bez pogovora ustade, na stol odloži vajnik u koji je sjeckala raštiku pa se zaputi prema vratima sobe. Dok je prebiralala po ormaru, čula ga je kako kašlje, lom-bra sudima, odvrće česmu, pa na eks ispija čašu vode.

“Danu, bona!” nestrpljivo dreknu nakon što je praznu čašu odložio na stol.

“Pa đe je sad?” dok mu dodaje košulju tiho progovori žena.

“Oćerali ga u bolnicu...”

“Pa je li puno, kukavac?”

“Ne znam, nisam ja vidio.”

“Pa šta je radio š njom?”

“S kim šta je radio?”

“S motorkom?”

“Pilo drva! Šta će s motorkom raditi?”

“Ko mu je pomago?”

“Haris, mali...”

“Mogu misliti što se dijete prepalo!?” reče Šemsa i rukom obrisa suzne oči.

Taman kad je bila ponovo sjela i nastavila križati kupus, začuše se vanjska vrata. Šemsa ustade pa poče zatezati kauč i na njemu slagati jastuke.

“Ustani!” izdriječi oči na Ćamila pa rukama, nakon što je ustao, zategnu i zgužvani prekrivač na kojem je sjedio.

“Jeste li vi čuli?” već s vrata viknu Mejra.

“A jesmo...”, reče Šemsa.

“Kažu za Mostar ga oćerali”, nastavi Mejra dok sjeda.

“Ko ti kaza, moja Mejro?”

“Evo Sule sad dođe pa reče...”

“Pa šta kažu, je li puno?”

“Bogumi, Sule veli da je dobro zasjeko. Na lancu videli bijelo, kažu sve komadići kosti.”

“Eeee kukala mu majkaaaa... Naaaki čojek...”

“Neka!”, dreknu Ćamil na dvije žene što su uglas kukale. “Morate li odma... Šta Sule zna kakve su kosti.”

“Bogumi veli đe jesu, i to sve komadi”, ne dade se Mejra.

“Pa oklen danas da pila drva? Zar nije imo drva?”, kroz plač ponovo progovori Šemsa.

“Ma jašta već imo. Nego dobio motorku pa da je oprova.”

“Od koga je dobio?”

“Od stranke zar, od koga će drugog.”

“Ma nije od stranke vego preko opštine što daju za poljoprivrednike povratnike”, ljutito je prekide Ćamil.

“E ne znam, bogumi... Mali mu onaj mlađi dođe u nas jučer i kaže otišo babo po motorku u Stolac. Pitam ga u koga je kupio, a on zavika, nije kupio, Rusmir nam sredio.”

“Kafu ćemo!?”, prekide ih Šemsa i krenu prema šporetu.

“Sevet mene nemoj, jedino ako je vi niste pili.”

“Ma popit ćemo po fildžan svi”, Šemsa će odlučno.

Dok je ona u džezvu kašikom stavljala mljevenu kafu, Ćamil, nakon što se najprije pomjerio u kauču, reče:

“Evo nekog..”

“Ma nije, učinilo ti se”, proviri Šemsa iz niše i načuli uši.

Kad su ušutili, iz hodnika se čulo kako neko sklapa kišobran i s njega otresa vodu.

“Jes bogami, dobro je čuo Ćamil”, skoro uglas rekoše žene.

“Selam!”, nakon što otvori vrata, pozdravi ih visok i mršav čovjek.

“Alejkumuselam, Ibro! Hajde...”, pozva ga Ćamil da sjedne.

“Taman na kafu!”, dobaci Šemsa dok vodu ulijeva u džezvu i na tablu dodade još jedan fildžan.

“A nisam ti joj mušterija... Kiselina me satra”, odvrati joj Ibro i sjede do Ćamila

“Moreš fildžan”, uključi se i Mejra.

“Ma hajde, jedan ću...”

Dok je Šemsa zalijevala kafu, Ćamil je uključio televiziju i pojačao. Bilo je pet do dvanaest i na HRT-u su trebale početi vijesti.

“Smanji malo”, zavika mu Šemsa.

Ćamil tad uze daljinski, okrenu ga prema slabšašnoj svjetlosti što se prosijavala kroz store na prozoru, pa smanji.

“Šta si ti ojutra radio?”, upita Šemsa Ibru dok po stolu reda fildžane.

“Ma šta ću po ovom raditi... Išo u prodavnicu. Dva-put pod kravu šušanj baco...”

“Je li ti ono crnu?”, dok drži džezvu nad fildžanom, ponovo mu se Šemsa obrati.

“Ma kani malo mlijeka ako ima... Pa šta bi sa Zul-fom?”, upita ih Ibro konačno.

Ćamil se najprije pomjeri u kauču, slegnu ramenima, pa reče:

“Ne znam... Ja jutros izašo kod drva, čujem tamo cika, vriska... Dok sam ja došo, već su njega bili očerali... Motorka leži upaljena, krvi svukuda, niko ne prilazi... Ona deca u krivljavinu... Ne znam, pa eto ti...”

“Pa ko ugasi motorku?”, upita Mejra.

“Sanel Nuhanov”, otresito joj odvrati Ćamil.

“E zlatan ti li je”, sjetno će Mejra.

“Ko?”, upita je Šemsa.

“Sanel Nuhanov”

“Zlatan, jes, a vehabija kažu. Pušći, Mejro, tako ti Boga...”

“Ma Nuhan meni i kaza”, prekide ih Ibro pa srknu kafe. “Mi taman sjeli da jedemo, kad on na vrata. I tako priča. E, reko, nećeš ništa fino čut...”

“Pa je li se iko vratio iz Mostara? Ima li ikakvi vijesti?”, reče Šemsa i ponovo poče plakati.

“Ja koliko znam, nije... Tu mu je onaj zet došo, vidim auto.”

“E, bogati, oklen mu motorka?”, upita Mejra Ibru.

“Falan dobio. Tako Nuhan reče.”

“Evo mi maloprije vijećali od koga je, ja velim od stranke, Ćamil kaže nije nego od opštine.”

“A ne znam ti ja, bogami. Nuhan tako zavika. Ko ga je pito...”

Ćamil odmahnu glavom na Mejrine riječi pa pojača televiziju:

“Neka da malo čujemo vrijeme...”

Glas Zorana Vakule najavljuvao je obilne padavine sa snažnim udarima vjetra. Na njegove riječi Ćamil i Ibro su odmahivali glavama. A žene, gledajući mršavu pojavu na ekranu kako vitla rukama, svojim licima iskazaše neko sažaljenje.

“Ko je sad?”, u pola vremenske prognoze zavika Šemsa.

Svi se na njene riječi trznuše i pogledaše prema vratima koja su vodila u hodnik. Kroz zamučeno staklo gledali su kako pristigli gost sa sebe skida odjeću, a prije toga se čulo kako u kantu za vratima odlaže kišobran. Konture tijela za čas popuniše staklo na vratima i ona se, nakon dva kucanja, otvoriše.

“Selam aleć!”, s vrata ih pozdravi Sule.

“Alejkumuselam”, neki od njih mu odgovoriše.

“Hajde”, pomaknu mu se Šemsa i napravi mu mjesto na kauču. “Popit ćeš jedan fildžan?”, upita ga nakon što je sjeo.

“Neću, babina mi rahmeta. U njih, evo, popio”, reče Sule i pokaza na Mejru.

“Ko ima u nas?”, upita ga Mejra.

“Bili svi, pa mlađarija skočiše, odoše, Rusmir zvaao da se ide u Mostar krv Zulfi davat.”

Na te Suline riječi svi na trenutak ušutiše pa žene počеше plakati:

“Pa zna li se, moj Sule, je li koliko?”

Sule tu stade, slegnu ramenima, malo odšuti i prozbori:

“Koliko sam ja mogo načut dok su razgovarali s Rusmirom, izgubio je puno krvi i trebaju ga operisati.”

“E kukala mu majka... Dvoje dece...”, uglas su plakale žene.

“Neka!”, opet Ćamil izdriječi oči na njih.

“Pa koja je motorka?”, upita Ibro Sulu.

“Bolan, tridesetdevetka. Ima joj mač ko u tebe noga”, odvrati Sule. “I još lanac nov, oštar ko zmija!”

Dok oni razgovaraju, Ćamil naglo ustade. Skoro da odskoči od kauča:

“Danu mi kakvu jaknetinu...”

“Kuda ćeš?”, pogleda ga Šemsa.

“Odo do gori, da vidim šta je...”

“Bojse ti nema nikoga”, dok mu dodaje maskirnu jaknu, reče žena.

“Ima, ima... Vidio sam ja auto od onoga mu zeta pred kućom”, prekide ih Ibro.

“Neka vas, brzo ću ja”, reče Ćamil i izađe.

“Da, boni, zalijem još malu džezvu kafe?”, pogleda Šemsa u troje ljudi što su sjedili na kauču.

“Ja ti je, bogami, ne mogu”, prvi reče Ibro.

“Ma hajde, nas ćemo troje onda po fildžan”, preduhitrili Šemsa Mejru i Sulu koji ne stigoše ništa reći.

“To je onda ona najveća?”, dok Šemsa zalijeva kafu, progovori Ibro.

“Ko?”, upita ga Sule.

“Motorka”

“Ne znam je li najveća, ali je među većima.”

“E znaš li ti, Sule, oba ti oka, od koga je dobio Zulfo motorku?”, prekide ih Mejra.

“Znam da mu je Rusmir sredio, a od koga je dobio, to ti ne bih znao.”

“Pa eto od stranke, čim je Rusmir sređivo.”

“Pušći, Mejro, tako ti Boga! Ko da je sad važno oklen je motorka”, reče Šemsa dok nosi džezvu s kafom.

“Kome je god šta sredio, belaj mu je sredio!”, ljutito će Mejra.

“Kakav belaj?”, pogleda je Šemsa.

“Je li prošle godine Vahidu sredio frezu pa š njom u bunar, jedva glavu izvuko... Pa krava u Remze krepa, nije ni po godine prošlo da je dobio...”

“Pa kome je sve još sređivo pa ništa... Ko da to tako ide...”

“Bogami je svima valjo i svima nam je nešto sredio”, prekide ih Ibro.

“Jes, vala, nema ga da mu nije valjo!”, nadopuni ga Sule.

“E nama nije!”, reče Mejra i okrenu glavu prema televiziji.

“Kako nije?”, uglas je upitaše.

“Kako jest?!”, trznu se Mejra.

“Je li ti zaposlio i sina i nevjestu!? Tri freze ste dobili kako smo se vratili”, odbrusi joj Šemsa.

“E, bogumi, on nije ni jedno ni drugo zaposlio, ako niste znali... A freze smo dobili ko i svi.”

“Eno sad...”, skoro uglas rekoše Ibro i Sule i odmahnuše rukom.

Uto na vrata uđe Ćamil i prekide svađu.

“Šta ima?”, trznu se Šemsa.

“Nađo mu zeta i sestru gori, i đecu, ostali otišli u Mostar sa Sanelom”, poče Ćamil skidajući jaknu. “Pitam kako je, kažu nije u životnoj opasnosti. Taman operacija završila... Zazva mu neko zeta na telefon i tako reče.”

“Pa kažu li što su ga operisavali?”, upita ga Ibro.

“Pokido ligamente. Tako zavikaše.”

“Ma nek je on van životne opasnosti. Fala ti, Bože!”, reče Šemsa i oči joj zasuziše.

“I nek mu je noga ostala. Nek je paćan”, dodade Mejra.

“Ma nek je on živ!”, okrenu se prema njoj Šemsa.

“A živjet se more i bez noge.”

“Eno Seje bez obje”, dodade Sule.

“Jes!”, podrža ga Šemsa. “Bez obje noge, i eno živi ko i mi.”

“Drugog je Sejo, on je bez noga u ratu osto, on ima invalidninu”, reče Mejra. “On ima od čega. A od čega bi Zulfo živio!?”

“Živio bi. Što od čega bi živio?!”, drsko joj odgovori Šemsa. “Ima proteza.”

“E ne more se s protezom frezat!”, prekide je Mejra.

“Hhhm!”, viknu Ćamil i izdriječi oči na dvije žene što su započinjale novu svađu. “Neka!”

“E odoh ja”, da preduhitri neugodnu tišinu, naglo se ustade Ibro.

“Idem i ja, moram u prodavnicu”, odmah za njim skoči i Sule.

Od gostiju ostade samo Mejra.

Ćamil i Šemsa, nakon što ispratiše dvojicu ljudi, ogladnjeli, ubrzo usuše po tanjir podgrijane čorbe i zasjedoše da jedu.

“Da bona i tebi, Mejro, naspem?” reče joj Šemsa.

“Neću, nismo ni mi davno...”

Dok su njih dvoje jeli, Mejra je šutila i gledala u televiziju. Kućom se čulo kako Ćamil iz kašike srče čorbu pa je s komadićem hljeba žvače. Vani je bila stala kiša i na trenutak se ukazalo sunce. Jedna se zraka probijala kroz prozor i udarala u ekran na kojem se više ništa nije vidjelo. Mejrin glas najednom prekide zveket kašika dok udaraju o porculanske tanjire.

Prije toga se uspravi u kauču i popravi šal:

“Gonte me... Od kad sjedim...”

Onda ustade i krenu prema vratima. Ćamil i Šemsa, ne ostavljajući se kašika, uglas za njom viknuše:

“Hajde pa dođi...”

“Dođte i vi...”, odvrati im Mejra, pa za sobom polako zatvori vrata.